

FORSKNINGENS
DAG 2010
Depression
& mani

FORSKARE: Charlotta Sunnqvist,
Lil Träskman-Bendz, Bo Lenntorp
KLINIK/INSTITUTION: Vuxenpsykiatri
Lund, Psykiatri Skåne, Inst. för kliniska
vetenskaper, Lunds universitet, Fakult.
för Hälsa och samhälle, Malmö högskola
E-POST: charlotta.sunnqvist@med.lu.se

LIVSKARTA – UNDERLÄTTAR BEHANDLING AV MANI OCH DEPRESSION

Syfte

Livskartans syfte är att på ett enkelt, överskådligt, konkret och strukturerat sätt beskriva en persons liv och redovisa händelser som är kopplade till vitt skilda livsfärer (familj, arbete, fritid, sjukdom, skolgång, med mera) som underlag för skilda analyser.

Beskrivning

Livskartan beskriver aktiviteter och händelser knutna till en person samtidigt i tid och rum i en diagrammatisk form.

Personens biografi (life chart, anamnes, livshistoria) står i fokus. Den studerade personen formar stommen i det tidsgeografiska diagrammet, som i första hand byggs upp genom beskrivningar av boende (när, var, hur länge) och geografiska flyttningar (när, vart). Genom att ange ett tidsspann – från födelse till nu/bortgång så skapas en tids-axel (y-axel). Personens liv framställs som en linje i tid och rum som visar var

och hur länge man bor på en ort och när flyttningar sker. Avstånden mellan orter är schematiska, men kan framställas så att korta flyttningar (inom en ort, inom ett pendlingsområde, inom ett arbetsmarknadsområde, inom ett sjukhus upp-tagningsområde med mera) kan skiljas från långa.

Till en persons livslinje kan knytas en eller flera händelser. Varje typ av händelse kan få sin egen markering (ikon). Varje händelse kan få en kort etikett som syns i diagrammet. Till alla händelser kan kopplas en utförlig kommentar, som inte syns i diagrammet, men som enkelt kan visas.

Linjer för angivna tidsavsnitt kan läggas in i diagrammet och till exempel redovisa samboende, sjukdomsperiod, arbetslöshetsperiod med mera.

Några möjliga användningsområden

Inom vetenskaper där framställningar av anamneser/livshistorier/levnadshistorier utgör centrala inslag (psykiatri, beteendevetenskaper, historia, med flera) och som ett stöd i en internetbaserad interaktion mellan exempelvis patient och läkare.

Berättelse

TGB (tidsgeografisk biografi) inom psykiatrisk forskning – ett användningsområde.

Inom psykiatrisk vård kan TGB användas för att beskriva och strukturera patientens livshistoria. Metoden beskriver och illustrerar patientens sociala kapacitet, belastande händelser; både predisponerade och utlösande i tid och rum. Genom att använda TGBs struktur väcks patientens autobiografiska minne med stöd av de geografiska flyttningar samtidigt som den på ett neutralt sätt inleder en terapeutisk relation. Metoden är inter-

aktiv både i uppbyggnadsskedet och i analyskedet och utgör ett bra kommunikationsverktyg som ger förståelse för patientens situation. Biografien blir på så sätt behjälplig för diagnos, behandling och omvårdnadsarbetet av patienten.

Några möjliga utvecklingar

Vissa tidsavsnitt i en persons liv ska kunna redovisas i en större skala för att beskriva ett mera detaljerat skeende eller en kortare period i livet.

Val av tidsskala ska kunna göras friare. Zoomning i x- och y-led ska kunna göras.

Grupper av händelser (lager) ska kunna göras åtkomliga med olika sekretessnivåer. På samma sätt ska tillägg och strykningar av händelser kunna regleras med sekretessnivåer.

Fler personhistorier ska kunna läggas in i diagrammet för att under vissa tidsavsnitt visa samboende, särflyttningar, skilsmässor med mera.

